



MARKARYDS KOMMUN

HVB

Socialförvaltningen

Individ och Familjeomsorgen

Upprättade 2011-09-29, antagna av Markaryds socialnämnd 2011-....,
revideras senast 2012-10-31

Riktlinjer HVB

Allmänt

Riktlinjerna avser arbetet på HVB med ensamkommande flyktingbarn, mottagna via Markaryds kommuns avtal respektive Älmhults kommuns avtal med Migrationsverket, och fastställs av socialnämnden i Markaryds kommun med revidering minst en gång per år.

De tas fram som verksamhetens grund och skall fungera som hjälpmedel till personal inom verksamheten HVB och politiska beslutsfattare. Tillsammans med riktlinjerna har en handbok med arbetsrutiner och checklistor utarbetats. Uppföljning av arbetet inom HVB verksamhet, utifrån utarbetad handbok, kommer regelbundet genomföras av ansvarig och personal inom verksamheten.

Vägledande dokument

Riktlinjerna anger inriktning utifrån olika politiska beslut på såväl nationell nivå som lokal nivå. Till de politiska beslutsfattandet finns olika vägledande dokument:

- Statens offentliga utredningar;
 - SOU 2005:65 Registerkontroll av personal på hem för vård eller boende
 - SOU 2003:51 God man för ensamkommande flyktingbarn
- Lagtexter och förordningar;
 - lag om mottagande av asylsökande (1994:137)
 - förordning om mottagande av asylsökande (1994:361)
 - socialtjänstlagen (2001:453)
 - socialtjänstförordningen (2001:937)
 - lag (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga
 - föräldrabalken (1949:381)
 - lag om god man för ensamkommande barn (2001:429)
 - förordning om statlig ersättning för asylsökande (2002:1118)
- Föreskrifter och allmänna råd från Socialstyrelsen;
 - SOSFS 2003:20 Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om hem för vård eller boende
- FN:konventionen om barnets rättigheter
- Socialstyrelsens tillsynsrapport 2011
- Tillsynsbeslut från länsstyrelsen



MARKARYDS KOMMUN

HVB

Socialförvaltningen

Individ och Familjeomsorgen

Upprättade 2011-09-29, antagna av Markaryds socialnämnd 2011-....,
revideras senast 2012-10-31

Teoretisk grund och metod

Humanistisk teori och humanistiskt perspektiv

Verksamheten vilar på en humanistisk värdegrund vilket innebär att personalen inom verksamheten:

- har en humanistisk människosyn, det vill säga en grundtanke om att alla människor är unika och har ett lika värde
- är medvetna om betydelsen av att möta individen med empati och lyhördhet
- ser vikten av att förutsättningar ges till att ungdomarna har sina grundläggande behov tillfredställda – så som behov av mat, dryck och sömn, trygghet, tillhörighet och acceptans, känsla av kompetens, positiv självuppfattning, behov av att veta och förstå, ordning i tillvaron, estetik och tillfredställelse, självförverkligande och att kunna hjälpa andra.
- vill ge ungdomarna insikt i och förståelse för de humanistiska och demokratiska grunder och värderingar som det svenska samhället bygger på, vilket bland annat innebär alla människors lika värde, rättigheter och skyldigheter.

Barnkonventionen

FN:konventionen om barnets rättigheter, barnkonventionen, ger en universell definition av vilka rättigheter som borde gälla för alla barn i hela världen. Definitionen ska gälla i alla samhällen, oavsett kultur, religion eller andra särdrag. Konventionen handlar om det enskilda barnets rättigheter. Varje människa under 18 år räknas som barn, om inte han eller hon blir myndig tidigare enligt den nationella lagstiftningen.

Verksamheten har som föresats att följa Barnkonventionens grundtankar vilket innebär att:

- alla barn har samma rättigheter och lika värde
- varje barn har rätt att få sina grundläggande behov uppfyllda
- varje barn har rätt att få skydd mot övergrepp och utnyttjande
- varje barn har rätt att få uttrycka sin mening och bli respekterad

Barns behov i centrum (BBIC) används i dokumentation och uppföljning. BBIC's grundtanke; att synliggöra barns och ungdomars behov enligt BBIC's triangel och de sju rubrikerna – hälsa, utbildning, känslö- och beteendemässig utveckling, identitet, familj och sociala relationer, socialt uppträdande samt förmåga att klara sig själv – genomsyrar vår verksamhet när de täcker viktiga delar av ungdomarnas behov.

Salutogent förhållningssätt på HVB innebär att personalen:

- fokuserar på skyddande individ- och omgivande faktorer
- hjälper ungdomen att se inre och yttre resurser och att öka flexibilitet
- främjar hälsobringande faktorer och skapar motivation för nya saker
- ökar känsla av sammanhang genom begriplighet, hanterbarhet och meningsfullhet till exempel genom att:
 - skapa relationer
 - beakta historien



MARKARYDS KOMMUN

HVB

Socialförvaltningen

Individ och Familjeomsorgen

Upprättade 2011-09-29, antagna av Markaryds socialnämnd 2011-.....,
revideras senast 2012-10-31

- uppmuntra ungdomen till att självständigt genomföra det som denne klarar av att göra och vägleda i det denne inte klarar
- ge ungdomen feedback och får feedback
- informera om regler och vid behov ändra regler
- stödja skolgång och studieutveckling
- stödja fritidsaktiviteter och utökat nätverk

Social pedagogik på HVB innebär att verksamheten:

- arbetar utifrån ett helhetsperspektiv (holistiskt perspektiv) genom att använda teoretisk kunskap i kombination med beprövad erfarenhet
- verksamhetens personal fungerar som vägledare genom att lära ungdomen att hjälpa sig själv och upptäcka sina egna resurser
- personalen arbetar på ett sådant sätt att ungdomen ges möjlighet att skaffa sig den kompetens som behövs för framtiden
- ger stöd i skolarbetet
- lyssnar på vad ungdomen är intresserad av att lära sig mer av och hjälper den att hitta vägen till mer kunskap

Mångfald, tillitsförklaring och värdegrund

Personalens mångfald är en värdefull tillgång eftersom den innebär att vi besitter olika resurser. Vi menar att det är viktigt att behandla varandra med samma empati och lyhördhet – inför vars och ens behov och den situation den befinner sig i – som vi vill behandla ungdomarna på boendet.

Arbetsuppgifter styrs av lagar, regler, fastställda riktlinjer och handbok samt gemensamma överenskommelser om hur arbetet ska genomföras. Genom återkommande genomgångar av riktlinjer och handbok samt genom att utbyta tankar och erfarenheter, skapas goda förutsättningar för att behålla en stabil verksamhet där personalens individuella variationer ryms inom verksamhetens gränser. Varje personal är unik i sitt möte med ungdomarna och bemöter ungdomarna på sitt eget sätt och sätter sin egen prägel på boendet genom sina unika tillgångar.

Nätverk och samverkan

HVB påbörjar verksamhet 2011-11-01. Markaryds kommun har ett gemensamt ansvar för att bland annat utreda barnets behov och fatta beslut om insatser och placering i lämpligt boende, utse en god man, se till att barnet får tillgång till skolundervisning samt stödja barnet i att få en meningsfull och balanserad fritid. HVB prioriterar att skapa och behålla kontakter med det nätverk som är nödvändigt för att verksamheten ska fungera – något som också gynnar ungdomarna.

Ansvarig på HVB kommer två gånger per år sammankalla till samverkansgrupp, där samtliga aktörer, socialsekreterare, skola, kultur och fritid samt hälso- och sjukvård, i det nätverk som finns kring ungdomarna sammankallas, för ett gemensamt samtal kring samverkan utifrån ungdomarnas behov.

Ansvarig på HVB och socialsekreterare från Markaryds kommun och Älmhults kommun kommer fyra gånger per år deltaga i Länsdialog med övriga kommuner i Kronobergs län för kommunövergripande samverkan, information och utbildning inom området mottagande av ensamkommande flyktingbarn.

Adress	Tel	Fax	Mobil	
Markaryds Kommun Box 74 285 22 MARKARYD	0433-722 29			3
		E-post		



MARKARYDS KOMMUN

HVB

Socialförvaltningen

Individ och Familjeomsorgen

Upprättade 2011-09-29, antagna av Markaryds socialnämnd 2011-....,
revideras senast 2012-10-31

Mötet och arbetet med ungdomarna

Grundläggande behov

HVB är ungdomarnas hem under den tid de bor här. Helhetsperspektivet innebär att de grundläggande behov som borde tillgodoses i ett hem behöver uppmärksammas här. Det kan vara behov av grundläggande omsorg, känslomässig tillgänglighet, stimulans, vägledning, gränssättning och stabilitet.

Samhälle

Det är också viktigt att ungdomarna får insikt och förståelse för de humanistiska och demokratiska grunder och värderingar som det svenska samhället bygger på och att de kommer i kontakt med det svenska samhället. Skolgången är viktig, men även att bygga upp ett nätverk och hitta meningsfulla fritidssysselsättningar – något som kan vara vägar att lära sig mer om hur samhället fungerar.

Skola

Ungdomarna skall i ett tidigt skede efter ankomsten till HVB påbörja skolgång. Att snabbt börja skolan och få rutiner är viktigt ur ungdomarnas hälsoperspektiv samt för att ge ungdomarna kunskap om det svenska samhällets konstruktion.

Meningsfull fritid

Vi prioriterar att försöka hjälpa ungdomarna att hitta en meningsfull fritidssysselsättning. Det är en hälsobringande faktor som även ger ungdomen möjlighet att lära sig mer om samhället men också möjlighet att skapa nya kontakter. En meningsfull fritid kan hjälpa ungdomen att hantera tillvaron på ett positivt sätt.

Ofta innebär en fritidssysselsättning att ungdomen utövar någon form av idrott men också att man spelar ett instrument, går till moské eller kyrka, ägnar sig åt körsång eller någon annan aktivitet.

Pedagogik

Pedagogiken på HVB utgår i första hand från en social pedagogik med avsikt att lära ungdomarna att hjälpa sig själva och upptäcka sina egna resurser. I social pedagogik ingår att använda sig av kreativa arbetsmetoder. Helhetssynen i den sociala pedagogiken innefattar ungdomens behov, omsorgsgivarnas (föräldrar, god man, personal på boendet) förmåga samt tidigare och nuvarande boende och miljö. Då föräldrarna inte är fysiskt närvarande är deras förmåga att ge ungdomen grundläggande omsorg väldigt liten. Det finns ungdomar som har telefonkontakt med anhöriga och de som har föräldrar som inte längre är i livet men den relation man hade har betydelse för hur man agerar i nuet. Hur föräldrarnas förmåga till grundläggande omsorg tidigare sett ut varierar men har betydelse för ungdomens inre upplevelse. I en helhetssyn ingår att ta hänsyn till ungdomens historia, men även att i ett framtidsperspektiv stödja relationen till föräldrar och andra viktiga vuxna.

Vi arbetar med vägledning och att identifiera och tillgodose ungdomens behov av att skaffa sig erfarenheter och kunskap om livet. Det pedagogiska arbetssättet inriktar sig på att främja utveckling av sociala – men även kunskapsmässiga – färdigheter. Det innefattar allt från hälsa, utbildning, känslor och beteendemässig utveckling, identitet, familj och sociala relationer, socialt uppträdande till förmåga

Adress	Tel	Fax	Mobil	4
Markaryds Kommun Box 74 285 22 MARKARYD	0433-722 29			
		E-post		



MARKARYDS KOMMUN

HVB

Socialförvaltningen

Individ och Familjeomsorgen

Upprättade 2011-09-29, antagna av Markaryds socialnämnd 2011-.....,
revideras senast 2012-10-31

att klara sig själv. Exempel på sådant kan vara vikten av sömn, att känna sig trygg, delaktighet och förmåga att påverka sin egen situation, samtal om relationer till föräldrar och vänner, sex och samlevnad, ökad självkänedom, behov av acceptabel miljö på boendet, framtidsvisioner och drömmar, vikten av att hjälpas åt, fritidsaktiviteter, hur man lagar mat och städar, sköter sin ekonomi, sociala koder, mänskligt samspel och annat som har med livet att göra.

Som vägledare går vi ibland före, ibland bredvid och ibland bakom. Lärandet och vägledandet kan handla om att lära ut en speciell uppgift, befinna sig i ett samspel där ungdomen lär sig av att se hur vi gör eller att ta ett steg tillbaka och låta ungdomen försöka själv. Syftet är att vägledningen ska leda till att stärka och utveckla ungdomens förmågor så att denne utvecklas. Tiden på boendet ska vara tryggt, meningsfullt och lärorikt och ge möjlighet till att ungdomen tillgodogör sig kunskap om samhället och om livet för att sedermera klara ett självständigt liv.

Underlätta positiva möten

I verksamhetens profession ingår insikten att den professionelle vägledaren inte är den ende viktige aktören i ungdomarnas liv utan att det ofta finns andra positiva krafter som spelar stor roll för att ungdomen ska utvecklas i en positiv riktning. Det kan vara släkt och vänner, god man, lärare, fritidsledare eller andra personer som ungdomen möter. Enär denna insikt finns inom verksamheten vill vi underlätta förutsättningarna för att dessa möten kan ske.

Goda relationer

Utifrån ett salutogent och ett humanistiskt perspektiv är relationsskapandet viktigt. Att ha en god relation med vuxna är en salutogen skyddsfaktor. De relationer vi har till ungdomarna är professionella relationer. När det gäller relationen mellan ungdomar och personal finns visserligen inte ett jämbördigt maktförhållande men vi strävar efter ett jämlikt förhållande. Vi kan vara goda föredömen och känslomässigt tillgängliga, men medvetna om gränser och att relationen aldrig kan – eller bör – bli alltför nära. Däremot kan vi som vuxna komma att vara en av de viktiga aktörerna i ungdomens liv som spelar en större eller mindre roll för vilken väg ungdomen väljer att gå. Vi är också medvetna om att våra relationer ser olika ut till olika ungdomar beroende på individuella faktorer.

Att skapa relation är ett naturligt mellanmänniskt samspel men vi tänker oss att våra avsikter med att skapa relation till ungdomarna har flera funktioner:

- att stödja ungdomen i en positiv utveckling och stärka självkänslan. I goda relationer byggs självkänsla och eftersom vi strävar efter att vara en omgivande faktor som underlättar en positiv utveckling, menar vi att relationsbyggandet är viktigt; dels här och nu, men även för framtiden.
- för att upptäcka ungdomens tillgångar och styrkor men även brister och behov.
- en god relation ger bättre förutsättningar till att motivera ungdomarna att förstå och ta hänsyn till de regler som finns.



MARKARYDS KOMMUN

HVB

Socialförvaltningen

Individ och Familjeomsorgen

Upprättade 2011-09-29, antagna av Markaryds socialnämnd 2011-.....,
revideras senast 2012-10-31

Relation skapas i möten och kan till exempel utvecklas när vi gör en aktivitet tillsammans, när vi umgås, i enskilda samtal, genom gränssättning, när vi gör undantag från regler. Att bygga en relation kan ta tid och kräva engagemang. Att skapa relation handlar inte bara om att lära känna varandra utan lika mycket om en ömsesidig respekt. Vi visar våra värderingar när vi sätter gränser, respekterar gränser, har förståelse, tar små saker på allvar och ibland kan göra undantag.

Skyddsfaktorer

Varje individ är unik och besitter sin egen uppsättning av individuella skyddsfaktorer. Vi vill fungera som **vägledare** med uppgift att guida ungdomen framåt och försöka identifiera dennes styrkor och brister med avsikt att lära ungdomen att hjälpa sig själv och upptäcka sina egna resurser.

Genom att skapa en god relation underlättas förutsättningarna att upptäcka vad som är ungdomens styrkor och brister. Vi fokuserar på individuella tillgångar och styrkor som till exempel kan vara graden av inlärningsförmåga, social förmåga, självkänsla, grad av energi, hur man hittar vägar att lösa problemfyllda situationer, hur man kan kommunicera, hur lätt man har att få vänner eller om man har något speciellt intresse. Eftersom dessa tillgångar är skyddande individfaktorer som har betydelse för ungdomens känsla av sammanhang, är vår uppgift att vara en del av de omgivande skyddsfaktorer som kan fokusera på och hjälpa till att lyfta fram ungdomens resurser.

Självständighet

En skyddande individfaktor är att kunna ta ansvar, klara sig själv och att hjälpa andra. Vi uppmuntrar ungdomarna till självständighet och är restriktiva när det gäller att skjutsa och hämta med bil. Istället uppmuntrar vi till att ta bussen, cykla eller gå. Undantag från den regeln kan vara när en ungdom har svårt att ta sig till och från sin gode man och en fritidssysselsättning. Vi gör undantag eftersom vi anser att dessa är viktiga aktiviteter som främjar hälsa och menar att vi därför bör underlätta så att träffen eller aktiviteten blir möjlig.

Resurser

Väglédningssamtal, samtal mellan ungdomen och vägledaren, och relationsbyggande kan vara verktyg för att hjälpa ungdomarna att upptäcka sina inre resurser. Att upptäcka de inre och yttre resurser som finns, ökar flexibiliteten och handlingsutrymmet och hjälper ungdomen att kunna anpassa sig efter vad som krävs i den aktuella situationen. De yttre resurserna kan finnas på boendet, vara något god man kan erbjuda, samhällsresurser som till exempel fritidsaktiviteter, Röda Korsets efterforskning av anhöriga, ekonomiska resurser och annat som ökar handlingsutrymmet och stärker upplevelsen av att det finns alternativa lösningar.

Det är viktigt att se ungdomarna som individer med individuella behov och resurser och att vi kan hjälpa till med att skapa motivation för nya saker och på så sätt öka känslan av sammanhang. Samtalet är en central del i vår verksamhet. Det ger oss bland annat möjlighet till att skapa relationer, lära ut, sätta gränser, lösa problem, hitta ungdomen där den är, ge utrymme för ungdomen att berätta sin historia och planera för framtiden.

Samtalet är en möjlighet att synliggöra ungdomen och öka delaktigheten. Det är viktigt att möta ungdomen där den befinner sig och att ge ungdomen tid till samtal och praktisk vägledning. Vidare är det viktigt att det finns en kontinuitet i samtalen och att den professionelle skapar en god relation med



MARKARYDS KOMMUN

HVB

Socialförvaltningen

Individ och Familjeomsorgen

Upprättade 2011-09-29, antagna av Markaryds socialnämnd 2011-.....,
revideras senast 2012-10-31

ungdomen. Samtalet är ett verktyg för att i en trygg miljö ge ungdomarna en meningsfull, lärorik och utvecklande tid på boendet och bygger på mötet i samtalet. Med andra ord; att ta sig tid att mötas och att mötas i samtalet är det viktigaste.

Samtalen och den praktiska vägledningen kan till exempel handla om fysisk och psykisk hälsa, tidigare utbildning, inläring av svenska språket, framtidsplaner och visioner, kunskap om samhället, asylprocessen, relationer, bakgrund, uppväxt, familj, nätverk, sociala koder, konflikthantering, grundläggande skyldigheter och rättigheter, jämställdhet, kunskap om samhället, ekonomi, boende och att klara ett självständigt liv.

Samtalen fungerar som feedback och kan både ge ungdomen och personalen en aning om var ungdomen befinner sig men också att ungdomen kan signalera om hur den upplever personalen och boendet. I samtalet kan vägledaren, eller annan personal, ge ungdomen feedback som ökar ungdomens förståelse av sig själv och sin omgivning men även personalens förståelse för ungdomen.

Historiens betydelse för nuet

Fokus ligger på nuet och framtiden och på att ta reda på vad som fungerar och göra mer av det. Men ibland är det nödvändigt att ha vetskap om historien för att kunna göra något åt det som ställer till det just nu. Därför är det viktigt att ha en relation till ungdomen och att mötas i samtal så att ungdomen får möjlighet att berätta sin historia om den känner/har behov av det. Vår ambition är att ta reda på så mycket vi behöver för att kunna hjälpa ungdomen vidare men samtidigt inte laga det som inte är trasigt eller det som inte borde/behöver lagas just nu.

När vi bedömer att en ungdom har problem med sömn, beteende eller annat som kan kopplas till den nuvarande situationen eller tidigare upplevelser tas kontakt med Barn- och ungdomspsykiatri (BUP) som i sin tur gör en bedömning om vilken insats de anser vara bäst. Även om ungdomen varit med om traumatiska händelser kanske tiden ännu inte är mogen för att bearbeta det. Många gånger sker vår bedömning om vilken insats vi ska göra i samarbete och samråd med BUP och det som styr insatserna är om ungdomen upplever sin historia som ett problem eller inte. Lösningen just nu kan vara att hitta alternativa sätt att hantera sin situation

Gränser och flexibla gränser; individuella och omgivande

På HVB kan gränser ur ett salutogent perspektiv handla om gränser för verksamheten men även för individen. En flexibel verksamhet ökar handlingsutrymmet och ger större möjlighet till att hitta alternativa och individuella lösningar och kunna göra mer av det som fungerar.

För individen innebär gränsbegreppet att den inte behöver känna att allt i livet är greppbart; det avgörande är att viktiga teman i livet finns innanför gränserna (ens känslor, viktiga relationer, skola och/eller arbete/praktik samt existentiella teman) och om de är begripliga, hanterbara och meningsfulla.

Tydlighet och klart definierade gränser mellan personal och ungdom ger ungdomen större trygghet. Vi vill vara tillgängliga vuxna som betraktar ungdomen som jämlik med tydlighet avseende vårt vuxenansvar.

Adress	Tel	Fax	Mobil	
Markaryds Kommun	0433-722 29			7
Box 74				
285 22 MARKARYD		E-post		



MARKARYDS KOMMUN

HVB

Socialförvaltningen

Individ och Familjeomsorgen

Upprättade 2011-09-29, antagna av Markaryds socialnämnd 2011-.....,
revideras senast 2012-10-31

Regler utifrån praktiska, pedagogiska och salutogena funktioner

Reglerna finns till för att verksamheten ska kunna fungera men är också viktiga i ett socialt, fostrande och lärande perspektiv. Regler fungerar som skyddsfaktorer eftersom de sätter gränser för vad som är tillåtet och inte.

Flexibiliteten är en salutogen funktion och på HVB finns skrivna regler men också ett utrymme för att förändra regler. Förändringar av regler styrs av förändringar inom verksamheten och kan orsakas av organisatoriska förändringar, förändringar inom personalgruppen men i många fall av behov som uppstår i ungdomsgruppen. Genom att reflektera och samråda med varandra – men också ”lyssna in” ungdomen/ungdomarna för att försöka ta reda på var de befinner sig – kan vi anpassa verksamheten till den rådande situationen på boendet vilket innebär att regler, tillfälligt eller långvarigt, kan ändras. Vi anser att det är viktigt att vi vet var reglerna fanns innan de ändrades och att vi vet varför de ändrades men också att det finns en viss tröghet i att ändra regler.

Ansvar, frihet och självständighet

Det finns flera individuella skyddsfaktorer som går att hänvisa till att ta eget ansvar. Eget ansvar kan leda till att ungdomen uppnår god självkänsla, energi, förmågan att känna kontroll över sitt liv, förmågan att vara social, förmågan att känna empati, förmågan att hitta lösningar och vara kreativ och viljan att hjälpa andra.

Som professionell ligger konsten i att ta reda på var ungdomen befinner sig för att kunna vara den vägledare som visar vägen till självständighet. Det är en konst att anpassa regler och frihet för att ungdomen ska nå en självständighet som eftersträvas i vår verksamhet.